

Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Херсонський національний технічний університет
Інститут проблем ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України
Католицький університет Люблін імя Іоанна Павла II (Республіка Польща)
Державна вища техніко-економічна школа
імя О. Броніслава Маркевича в Ярославі (Республіка Польща)
Університет «Проф. д-р Асен Златаров» (Республіка Болгарія)
Державний інститут міжнародних відносин Молдови
Карагандинський державний індустріальний університет (Республіка Казахстан)
Одеський національний університет імя І.І. Мечникова
Одеський національний політехнічний університет
Одеський національний економічний університет
Одеський торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету
Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України
Одеський інститут фінансів
Асоціація портів України «Укрпорт»
Асоціація судновласників України
Українська асоціація економістів-міжнародників

СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ПРИЧОРНОМОР'Я: ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ

Матеріали
Х міжнародної науково-практичної конференції

14 – 16 вересня 2017 року

смт. Залізний порт, Херсонська обл.
2017

Сучасні стратегії регіонального розвитку Українського Причорномор'я: виклики та рішення: Матеріали десятої міжнародної науково-практичної конференції. – Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2017. – 129 с. – Мова: укр., рос, пол.

У збірнику представлені матеріали доповідей вчених, здобувачів, аспірантів та студентів на десятій міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні стратегії регіонального розвитку Українського Причорномор'я: виклики та рішення», яка проходила 14-16 вересня 2017 року у смт. Залізний порт Херсонської обл.

В доповідях особлива увага приділяється актуальним питанням стратегії розвитку економіки регіонів та встановленню зовнішньоекономічних зв'язків України у сучасному глобальному світі.

Організаційний комітет:

Бардачов Ю.М. – д.т.н., проф., ректор Херсонського національного технічного університету;

Буркинський Б.В. - д.е.н., проф., академік НАН України, директор Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України;

Рейман К. - д-р габ, проф. надзв., ректор Державної вищої техніко-економічної школи ім. О. Броніслава Маркевича в Ярославі (Республіка Польща);

Бірюков В.В. – д.е.н., проф., завідувач кафедри менеджменту і бізнесу Карагандинського державного індустріального університету (Республіка Казахстан);

Фомішина В.М. – д.е.н., проф., завідувач кафедри зовнішньоекономічної діяльності Херсонського національного технічного університету;

Філіппова С.В. - д.е.н., проф., директор Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету Міністерства освіти і науки України проф.

Квач Я.П. - д.е.н., проф., директор Одеського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету;

Горняк О.В. - д.е.н., проф., завідувач кафедри економічної теорії та історії економічної думки Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова;

Ільїн В.О. - заступник генерального директора Асоціації портів України «УКРПОРТ»;

Хумарова Н.І. - д.е.н., с.н.с., вчений секретар Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України;

Циганов С.А. - віце-президент Всеукраїнської громадської організації «Українська асоціація економістів-міжнародників», професор кафедри міжнародних фінансів Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ефективним, так як кожна країна має свої особливості, які слід враховувати при впровадженні форсайту. В протилежному випадку ефективність його застосування різко знизиться.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андреева Н. М. Диагностика маркетингової політики як інструмент антикризового управління підприємствами України / Н. М. Андреева, Д. В. Зінковська// Управлінська, фінансова та маркетингова діяльність підприємств в умовах нестійкої економіки: монографія/ за заг. ред. К.Ф.Ковальчука – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 464 – 472 с.
2. Conway M. Foresight: an introduction / Maree Conway. – Melbourne, Australia, 2014. – 45 с.
3. UNIDO technology foresight manual – Vienna, 2005. – 247 с.

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Василькова Ю.К., студентка, Херсонський державний університет

Для вирішення проблем стабільного функціонування підприємств-виробників сільськогосподарської продукції на довгострокову перспективу першочергово необхідно забезпечити підвищення ефективності управління трудовими ресурсами та формування прогнозованої моделі розвитку, орієнтованої на оптимізацію виробничих витрат та забезпечення конкурентоспроможності зазначених підприємств [1].

Удосконалення процесів управління трудовими ресурсами повинно базуватися на встановленні чіткої градації між обсягами та якістю виконаних робіт з одночасним запровадженням заходів щодо забезпечення постійного оновлення наукових та практичних знань. Здібності працівників до праці реалізуються в певних технічних, економічних, організаційних, соціальних та інших умовах, від яких значною мірою залежать результати праці. На рівні підприємства сукупність трудового потенціалу та виробничих ресурсів визначають загальний виробничий потенціал підприємства. Аналізувати трудовий потенціал підприємства необхідно як сукупність його складових (чисельності працюючих, фонду робочого часу та продуктивності праці), обмежуючи факторами, використання яких є іншими складовими виробничого капіталу підприємства [2].

Проведені дослідження свідчать, що в умовах зростання мінімального розміру заробітної плати вітчизняні виробники сільськогосподарської продукції опинилися у складній ситуації, що може призвести до скорочення робочих місць з одночасним зростанням собівартості та ціни реалізації виробленої продукції. Низький рівень оплати праці працівників сільськогосподарської галузі внаслідок неможливості створення досконалої конкуренції на ринку трудових ресурсів через відсутність гідної альтернативи щодо працевлаштування населення сільських регіонів, призводить до низького рівня купівельної спроможності населення аграрних регіонів країни. Зазначене частково обґрунтовує ініціативу чиновників вищих ланок державної влади щодо зростання мінімальної заробітної плати з 01 січня 2017 року. Так, станом на 01 грудня 2016 року розмір мінімальної заробітної плати в країні складав 1600 грн, що становило лише 24,7% від заробітної плати за грудень 2016 року в середньому в Україні. При її зростанні на законодавчо встановленому рівні до 3200 грн питома вага зросла до 51,5% у порівнянні із середньою заробітною платою за лютий 2017 року. Для порівняння - в країнах ЄС мінімальна заробітна плата станом на 01 січня 2017 року коливалася у проміжках від 33,4% (Іспанія) до 52,4% (Ірландія) від розміру середньомісячної заробітної плати. Разом з тим співвідношення в грошових одиницях має зовсім критичне значення: мінімальна

«Сучасні стратегії регіонального розвитку Українського Причорномор'я: виклики та рішення»

заробітна плата в Болгарії (235 євро), тобто в країні ЄС з найнижчим рівнем мінімальної та середньомісячної заробітної плати, більш ніж удвічі перевищує аналогічний показник в Україні.

Також потрібно враховувати наявність тіньової економіки, що не лише мінімізує обсяги надходжень податків та зборів до Державного бюджету України та місцевих бюджетів, а й надає недостовірну інформацію щодо реальної купівельної спроможності місцевого населення. Так, відповідно до проведених результатів дослідження авторами [3] встановлено, що відсутність достовірної інформації щодо рівня доходів працівників тіньового сектору призводить до необґрунтованих обсягів виробництва та реалізації на відповідному сегменті ринку, і, як наслідок, до зростання собівартості споживчого кошику, зниження рівня задоволеності серед місцевого населення рівнем отриманих легальних доходів, а також при перевищенні попиту над пропозицією до появи нових конкурентів із-за кордону з аналогічною за своїми характеристиками продукцією. З використанням матеріалів наукових установ та органів державної влади спільно з профільними приватними інституціями було розраховано, що коригуючий коефіцієнт переведення статистичних доходів у реальні варіюється від 1,15 до 3,48 в залежності від специфіки діяльності суб'єкта господарювання [3, с. 40]. Відповідно до особливостей функціонування сільськогосподарських підприємств Херсонщини зазначений показник в середньому дорівнює 2,0.

Проте, навіть при наявності значного тіньового ринку оплати праці її зростання на законодавчо встановленому рівні більш ніж удвічі в довгостроковій перспективі призведе або до зниження фактичної «чистої» заробітної плати працівників всіх сфер господарської діяльності внаслідок зростання розміру відрахувань податку на доходи фізичних осіб та Єдиного соціального внеску до Пенсійного фонду України, або до зростання собівартості виготовленої продукції. Враховуючи зазначене, з метою забезпечення легалізації виробничих процесів при одночасному зростанні на законодавчо встановленому рівні мінімальної заробітної плати необхідно передбачити скорочення податкового навантаження, а саме прямих (податок на прибуток) та непрямих (податок на додану вартість) податків, податку на доходи фізичних осіб, що дозволить суб'єктам господарювання всіх форм власності зменшити податковий тиск на виробничу діяльність і компенсувати зростання заробітної плати працівників.

Також потрібно враховувати, що зменшення Єдиного соціального внеску до Пенсійного фонду України до 22% у 2016 році лише частково компенсувало додаткові витрати, пов'язані зі зростанням мінімальної заробітної плати. Тим паче виникають ускладнення щодо оплати праці працівників, котрі працюють не повний робочий день, так як обсяги перерахувань Єдиного соціального внеску до Пенсійного фонду України залежать не від нарахованої місячної заробітної плати за неповний робочий день, а від місячного окладу, який не може бути меншим за 3200 грн. Так само, враховуючи специфіку господарської діяльності сільськогосподарських підприємств виробнича активність в середньому здійснюється біля 6-8 місяців за рік. Внесення змін у чинне законодавство призведе до здійснення відрахувань Єдиного соціального внеску до Пенсійного фонду України навіть в ті місяці, коли суб'єкт господарювання взагалі не отримував ніяких фінансових надходжень, що негативно вплине на його фінансовий стан та рівень конкурентоспроможності.

Одночасно, враховуючи зростання мінімальної заробітної плати, керівництво суб'єктів господарювання, особливо що фінансуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, в умовах обмеженості джерел фінансування було вимушене спільно з профспілковими органами внести зміни у тарифну сітку оплати праці і прив'язати мінімальний тарифний розряд працівників найнижчої кваліфікації до прожиткового мінімуму для працездатної особи (1600 грн). Як наслідок, кваліфіковані фахівці, що мають

високий рівень знань, навичок, вмінь, підкріплені відповідними дипломами та роками навчання й самовдосконалення, а отже й відповідний високий тарифний розряд почали отримувати заробітну плату на рівні або трохи більше ніж обслуговуючий персонал більш низької кваліфікації. Зазначене фактично створило «зрівнялівку» між персоналом, і як наслідок, в подальшому може призвести до втрати стимулів щодо подальшого навчання та вдосконалення.

Результати проведеного дослідження свідчать, що зростання рівня мінімальної заробітної плати на законодавчо встановленому рівні без одночасного впровадження заходів щодо зниження податкового навантаження на господарську діяльність суб'єктів господарювання, може призвести до зростання собівартості і погіршення рівня конкурентоспроможності продукції та підприємства взагалі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Буркинський Б. В. Конкурентоспособность продукции и предприятия / Б. В. Буркинський, Е. В. Молина. - Одеса: ИПРЭЭИ НАН України, - 2012. - 132 с.
2. Бурляй О.А. Необхідність управління витратами на виробництві продукції рослинництва в аграрних підприємствах / О.А. Бурляй, А. П. Бурляй // Економіка АПК і природокористування: вісник ХНАУ. – Х., 2009. - № 13. – С. 152-160.
3. Тюхтенко Н. А. Об'єктивізація визначення купівельної спроможності споживачів в умовах тіньової економіки / Н. А. Тюхтенко, С. М. Макаренко, Н. М. Олійник // Вісник Київського національного університету імені Т.Шевченка. № 4 (181), 2016. - С. 36-42.

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДОМАШНІХ ГОСПОДАРСТВ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Дучинська Н.І., д.е.н., проф., Дніпропетровський національний університет ім.Олеся Гончара

Фіногеева О.В., викладач, Дніпропетровський національний університет ім.Олеся Гончара

Глобальні політичні, суспільні, технологічні зміни, які відбуваються сьогодні в усьому світі, потребують осучаснення теоретичного та практичного підходу до ролі та функцій світової спільноти, міжнародних та національних інституцій, держави, суспільства та, зокрема, людини. Зростаюче напруження у сфері міжнародних відносин, зниження темпів економічного розвитку багатьох розвинутих країн та одночасний швидкий розвиток інформаційних технологій і науки, збідніння населення та неспроможність суспільно-економічних інститутів вирішити більшість проблем потребують критичного перегляду існуючої парадигми розвитку сучасного людства. В цьому аспекті суть та функції багатьох суб'єктів економічних відносин змінюються, та виникає потреба у науковому обґрунтуванні даних явищ та процесів. Разом з цим, умови сучасного економічного розвитку викликають необхідність пошуку та реалізації нових фінансових інструментів за своєю технологічністю та економічною сутністю. Зростаюча роль людини як головного потенціалу сучасної економіки надає актуальності питанню фінансової поведінки домогосподарства та оцінці їх

Ключовими функціями домогосподарства як суб'єкта ринкових відносин є постачання ресурсів на ринок, а також споживання та заощадження, що відбувається шляхом розподілу власного доходу на задоволення власних поточних потреб і зберігання тимчасово невикористаних коштів.

Інвестиційний процес представляє собою складну трансформацію тимчасово вільних коштів на фінансовий ресурс ринкової економіки. З розвитком технологій та інформаційних систем, фінансові інструменти дозволяють здійснювати дані перетворення

«Сучасні стратегії регіонального розвитку Українського Причорномор'я:
виклики та рішення»

СЕКЦІЯ 3. Наукові засади та прикладні аспекти розвитку підприємств реального сектору економіки

	Стор.
Андрєєва Н. М., Зінковська Д.В. ЗАСТОСУВАННЯ ФОРСАЙТУ У ПРОЦЕСІ ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ МАРКЕТИНГОВИХ РІШЕНЬ	54
Василькова Ю.К. ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	56
Дучинська Н.І., Фіногєєва О.В. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДОМАШНІХ ГОСПОДАРСТВ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	58
Коваленко С.І. ЧЕРНОМОРСКОЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПРОСТРАНСТВО: СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ ТРАНСНАЦИОНАЛЬНЫХ КЛАСТЕРНЫХ СИСТЕМ	60
Лайко О.І., Іванченков В.С. ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОЇ СПРИЙНЯТЛИВОСТІ КОНСЕРВНОГО ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ	62
Макаренко С.М., Капліна Є.О., Олійник Н.М. ОПТИМІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ ЯК ОСНОВИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	65
Мешкова-Кравченко Н.В., Тарасюк А.В. ОЦІНКА ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ	67
Наумов О.Б., Наумова Л.М. СТРАТЕГІЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА: ІНСТИТУЦІЙНИЙ АСПЕКТ	69
Поленчук В.М. ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АПС В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗРУШЕНЬ	71
Фомішина В.М., Прищєпо В.С. ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ПРИСТОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ДО ВИМОГ РИНКУ РОСЛИННОЇ ПРОДУКЦІЇ ЄС	73
Пустова Н.О. ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ	76
Степанова Е. В., Степанов В. Н. ПОСТАНОВКА ВОПРОСА О ПРИМЕНИМОСТИ ПРИНЦИПОВ ПРЕЦЕДЕНТНОСТИ И ТРАНСЦЕНДЕНТНОСТИ В АДАПТИВНОМ УПРАВЛЕНИИ РИСКОВЫМИ СОБЫТИЯМИ	78
Федорова Н.Є. ЗАСОБИ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНСЬКИХ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	79
Якимчук Т. В., Самкова В. С. ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ ЗАСТОСУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ЛОГІСТИКИ В УКРАЇНІ	82

СЕКЦІЯ 4. Пріоритети та інструментарій соціалізації та екологізації економіки регіональних систем

	Стор.
Булишева Д.В. ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	85
Мартієнко А.І. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОГНОЗНИХ КАДАСТРІВ ПРИРОДНИХ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ	87
Никола С.О. К ВОПРОСУ О НОРМИРОВАНИИ В СТИМУЛИРОВАНИИ ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ	89
Носачов І.Ю. ВАРІАНТИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ОЦІНКИ ПРИРОДНИХ РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ	91
Рассадинова С.І. КОНЦЕПТ СИСТЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОМУ ПРИРОДОКОРИСТУВАННІ	93
Садченко Е.В. МАРКЕТИНГ УПРАВЛЕНИЯ МОРСКИМ ЭКОНОМИКО-ЭКОЛОГИЧЕСКИМ КАДАСТРОМ	95
Тютюнник Г.О. ПРОВІДНА РОЛЬ ЗЕМЕЛЬ З ОСОБЛИВИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ В ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ	98

«Сучасні стратегії регіонального розвитку Українського Причорномор'я:
виклики та рішення»

Наукове видання

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО
ПРИЧОРНОМОР'Я: ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ**

Матеріали
X міжнародної науково-практичної конференції
(14 – 16 вересня 2017 року)
Українською, російською, польською мовами

Комп'ютерна верстка –
кафедра зовнішньоекономічної діяльності

Херсонський національний технічний університет
73008, м. Херсон, Бериславське шосе, 24